

KÖZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 6 korona, postai szétküldéssel 7 korona.
Egyes szám ára 12 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz címzendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: RONAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Közeg, Várkor 39. szám.

Helytér sora 40 fillér.
Hirdetések nagyság szerint jutányos árbán
számítatnak.

Demokrácia.

Bármit mondjanak is, nem hiszük, hogy volna a világon kulturnép, mely ne akarna békét. Ha a hazával szemben idegenek olyasmit követnek el, ami tényleg igazságtalanság, vagy amit igazságtalanságnak tartanak, akkor értjük, hogy a jó hazafiak felfortyannak, hogy a józan ész fölé kerekedik a boszu érzete, amelyet — tartják — minden áron, tehát még a legiszonyosabb embermészárlás: háboru arán is kielégíteni óhajtanak.

De a háboru kívánságát rendesen csak pillanatnyi felhevülés kelti a népben, mely — értelmiségi, műveltségi fokához képest — tudja vagy legalább is ösztönszerűen érzi, hogy az igazságkeresésre legkevésbé alkalmas epp a háboru, amelyben nem erkölcsi, hanem hatalmi tényezőké a döntő szó.

A jóérzésű ember nem keresheti igazat erőszakos uton. Mégis lehet a háboru ideig-óráig kedves a népnek, ha azt az egyedüli eszköznek tekintik, mellyel az elszennvedett igazságtalanságot megtorolhatják.

Ha az itt elmondottakat helyeseknek tartjuk, — s gondoljuk: nincs okunk ebben kételkedni — úgy, azokból két tényt állapíthatunk meg; még pedig azt, hogy a népek hazafias boszuerzetükben, csak az első felhevülésben kiáltanak háboruért, mely hosszúra nyulva, elveszi tőle a kedvet és mind hatalmasabbá növeszti a békevágyat, — meg azt, hogy a népek háboru kívánságát jóhiszemű véleményük diktálja.

S itt önkéntelenül felvetődik a kérdés, hogy hol volna ma már a háboru, ha a népek, — ugyanazok a népek, melyek vérüket, életüket, vagyonukat áldozták, a népek, melyek a szenvedések hosszú skálájának már a legmagasabb hangját ütötték meg, a népek, melyeknek minden rettenetes vér- és vagyonáldozatok, mind ezek az emberi szívosság és türelem próbáját kimerítő szenvedések után alig maradt egyebük

néhány sovány reménynél, talán legelső sorban az a remény, hogy valaha ismét csak béke lesz, — hogy ha ezek a népek dönthetnének afelett: háboru legyen-e vagy béke?

Ha a népek dönthetnének! A népek jóhiszeműek, a népek békét akarnak. De jóhiszeműek a vezetőik is? Csak igazságot keresnek, csak azért folyomodtak erőszakhoz? Csak azért áldozzák honfirtaikkal legbecesebb kincsüket, csak azért viszik őket gazdasági rotnásba, fakasztanak fanyar könyveket özvegyek, árva szemeiben?

Fajdalom, a felelet, amit ezekre a kérdésekre adni kell, melyen serti az emberi méltóságot. Féltelesen imperializmus, világhuralmi vagyak, törés-zuzás, szétarabolásra, pusztításra való törekvések, azzal a célzattal, hogy az ellenség, gyengülése, megsemmisülése a saját üzleti nyereszketés útját egyengesse: ezek azok a mély szakadékok, melyek a népek bekesővárgását vezereik sötét szándékaitól elválasztják. Mondanunk sem kell, hogy nem a mi oldalunkon, hanem odaát, hol riktó színű zászlókra a demokrácia hamis jelszavát pingálják.

Hat bizonyos, hogy a verző nép kell, hogy szóhoz jusson. Ezt csak demokráciával lehet elérni. De hogy a demokrácia mégse csalhatatlan szer a nepakarat érvényrejuttatására, azt legjobban igazolja ellenségeink példája. Képzhetetlen ugyanis, hogy az ellenséges országok bármelyikében akadna nép, melynek többsége a háboru folytatását követeli.

Az ellenséges áldemokrácia lehetetlennek tartja, hogy békét kössön nem demokratikus államokkal, amiből azonban még nem következik, hogy demokratikus ellenséges államokkal csakugyan békét kötne. Ezt jó lesz szem előtt tartani, ha látjuk, hogy a monarchia és Németország helyet enged a demokráciának. Ha a mi demokráciánk a békehez vezetne, ezen csak örülhetünk, mert hiszen számtalanszor kijelentettük, hogy békét akarunk. De Ausztria-Magyarország Németország vezetőférfiai első sorban mégis csak

azért engednek az egyre erősülő demokratikus aramlatnak, mert azt údvösnek tartják és mert a demokrácia az az út, amely a háborus események szabta új iránynak legjobban megfelel.

A német demokrácia térnyerése nem mai keletű. Kaput nyitott neki a német császár husveti üzenete és még előbb jelezte jöttét a német kancellár, amikor a „tehetségek érvényesülhetesének szabad utat“ ígert.

Mindenki, aki a kor szellemével haladni akar és tud, csak örülhet azon az átalakulási processzuson, mely a népek igazi érdekeinek védelmét szolgálja. A demokrácia uralomra jutása egyike ama kevés, de annál jelentősebb áldásoknak, miket a kegyetlen háboru hoz.

A demokratizálást azonban nálunk (másutt is) a nemzetiségi kérdés nehezíti meg és ez okból tartozkodnunk kell minden túlzástól.

A magyar parlamentnek nem szabad Ausztria parlamentjének nivójára süllyedni, hol tudvalevőleg a szlav elem majorizálja a németiséget, az a szlav elem, melynek hazafiságát, megbízhatóságát éppen e háboruban ismertük meg — a lehető legsajnálatosabb tapasztalatokkal.

Hova lenne Magyarország, ha ennek nemzeti szellemben való kormányzását a szlav elem hátráltatná. Eddig is hátráltatta, mert becézgetve, dédelgetve kezeltük minden téren. De mi lenne akkor, ha tulradikális választójoggal történő választásra adnánk neki alkalmat? Előbb-utóbb kiverne a hazunkból, még a hazából is, mint teszik odaát az elhetetlen osztrak németekkel. Eddig csak falvakat, magyar földet hódítottak el tőlünk, utóbb az ezer éven át gondosan őrzött magyar állami egységet bontanak meg.

Igen legyen demokráta irányzat minden téren. Ne csak az arisztokratik és autokratik érvényesülhessenek. Minden polgár élvezze mint az állam egyede annak összes jogait, teljes szabadságot, de csak egy főfeltétel alatt: tudjon magyarul írni és olvasni és legyen a magyar állam hűséges tagja, aki külföldi nemzetiségi

Uram te vagy.

Uram, te vagy ki teremtettél,
S nagy kegyelmedből felemeltél,
Felemeltél — csak te tudod mért,
Tán egy fokkal feljebb — a szintnél.

Ugy-e Uram kiválasztottál,
Mégis-mégis megostoroztál!
A szívemet véresre verted,
S vállamra tetted a keresztet.

Éltem utját egyedül járom,
Sirba tetted hűséges párom...
Áldott, édes páromat — nekem:
Hogy az élet nehezebb legyen.

Akaratod, hogy éljek árván,
S engeded, hogy intrika, ármány,
Alacsony, irigy, hazug szója
Ocsmány mérget ellenem szórja.

... Mindegy Uram, azért te nekem
Mindenem vagy, a földön, égen:
Legeslegjobbik reménységem,
— A ki összeroskadni nem hagy:
Uram — Te vagy!

Tóthné-Munkácsy Eleonóra.

Halkan, lágyan...

Halkan, lágyan leszáll az éjjel,
Hegyen völgyön csend terül széjjel.
... Epedve várom —
És jön — az álom.
Karját fölém lágyan kitarja,

Bárony ujjal szemem lezárja:
Aludj — aludj — reám lehel:
A gonddal — a búval — el-el:
Gyászverte szívednek pihenni kell.
..... Pihenni kell,

Jöjj hát, jöjj áldott édes álom,
Nincs te nálad jobb a világon:
S ha bár csak egy éjjelre — vidd:
A zord élet keserveit.
A mi rám rontott:
A bűt, a gondolt...
Oh vidd — vidd tőlem egyaránt:
A gyászt.
... Meg mindent — mindent a mi bánt.
... S légy érte áldott, hogyha megpihen:
Az én szegény árva — gyászverte — szívem.

Tóthné-Munkácsy Eleonóra.

Régi jó időkből.

— Diákori visszaemlékezés. —

Apáink, kik leginkább kézművesek voltak és amelletti sokan még föld- és szőlőműveléssel is foglalkoztak, azon politikai irányt követték, melyet nagy Széchenyi István hirdetett. Mint tapasztalt gyakorlati emberek helyesen tudtak megítélni, hogy egy ország csak akkor lehet megelőgedett, nagy és hatalmas, ha gazdaságilag teljesen rendezett. Elmaradottság és szegénység függő viszonyt teremt.

Mégis másképp alakultak a viszonyok.
Nemsokára azonban ismét visszatért apáink által már oly mohón várt idő. Egyhangulag követték Széchenyi Istvánnak nyomdokába lépett Deák Ferenc politikáját. Sajgó fájdalommal osztottak azon sulyos

vesztességben, — írja a városi jegyzőkönyv — mely elhunytával az országot érte. Halhatatlan érdemeit, városunk kegyeletét — írja továbbá — úgy kívánta megörökíteni, hogy „Deák Ferenc ösztöndíj“ alapítványt alapított, melyet — tudja meg az utókor — a nemrég elhunyt Dr. Waisbecker Antal gyűjtött.

Ez alapítványhoz hozzájárultak: Chernel Kalmán, Sehey Karoly, Dr. Stern Pál szent bevedekrendi házfőnök, Dr. Waisbecker Antal, Festetich Elek gróf, Waisbecker János, Matits János, Binder János, Sauer Román, Major János prépostplébános, Zarka Sándor, Korchmáros Menyhért, Chernel Elek, Cheraer Lajos, Cherner Viktor, Bierbauer Mihály polgármester, Ebeling György es. kir. ezredes, Horváth Zsigmond es. kir. kamarás, Kubovits Lajos, Sehey Sándor, Sehey Ferenc, Herzl Vilmos, Schäfer Frigyes, a közégi gimnáziumi tanári kar, Wagenhoffer Teréz, Sehneller Vilmos, Bischoff Bónó, Michaelis Izidor, Ecker Károly, Waisbecker Anna, Mahortsits József, Wölfel Vilmos, Libertényi Gusztáv tanfelügyelő, Czeke József, Sehey Fülöp báró, Brehm Rudolf es. kir. tábornagy, a Közégi Takarékpénztár és Közeg szab. kir. városa, összesen 1570 forintot.

Midőn Kossuth Lajosnak emlékét örököltette meg városunk, szinte létesített ösztöndíj alapot, de ez alap már nem társadalmi uton gyűlt össze, hanem arról a város mint erkölcsi testület gondoskodott — költségvetésében. Egyesegyedül Freyer Lajos gyarapította az alapot külön 50 forinttal.

Nem akarok politizálni, a politikának utvesztőben eltévedni. Egyesegyedül azon hatást kívánom röviden vázolni, mely az ugynevezett fuzió — mások szerint confuzió után alakult szabadalvú part és a part programja alapján a tetszetős szállóige szerint „Kárpátoktól Adriáig“ terjedt „reform“ név alatt ismeretes új áramlat a diákokra tett. Minden újítás, legyen az akarmi és akarmi téren, a kíváncsiságnak,

agitációktól és nemzetközi irányzatoktól távol áll, akinek csak egy a törekvése, egy az imádsága: „hazádnak rendületlenül légy hűve!”, „itt élned és meghalnod kell!”

Városi ügyek.

4299 917

Hirdetmény

Közértesítem, hogy a len és lenkőcfonál készletek, továbbá a len és fellenszövetkészletek bejelentésének, valamint feldolgozásának és forgalombahozatalának újabb szabályozásáról 299 1917 M. E. szám alatt kiadott rendelet olyképp módosítottam, hogy az 1917 évi május hó 31. napja után két havonként teljesítendő készletbejelentések újabb intézkedésig az 1917 évi július, szeptember, november hó (és így tovább) utolsó napján volt állapot szerint, mindenkor a reá következő hónap (augusztus, október, december hó és így tovább) 10 napjáig küldendők be a Lenipari bizottság útján a kereskedelemügyi miniszterhez.

Köszeg, 1917. július 13.

Jambrits Lajos, polgármester.

4302 917.

Hirdetmény

Közértesítem, hogy eskücska gabonatermesnek behordására, malomba vagy vasúti állomásra a katonaság lova és szekere 21 napra a legénység és lovak ellátása mellett igényelhetők.

Köszeg, 1917. július 13.

Jambrits Lajos, polgármester

4304 917

Hirdetmény

Közértesítem, hogy hivatalomhoz megkeresés érkezett, melyben budapesti munkásgyermekeknek egy óra való elhelyezését kérik. Csak egészséges gyermekek adhatnak ki. A gyermekek részére liszt és cukor a köznevelési hivatal útján fog kiadani. Az egyhavi vendéglátásért 25 koronát fizet a budapesti menhely. Magyarország népe megmutatta, hogy langoljon ég benne az onfenntartási ösztön — a gyermekekről van szó. Remélem, hogy Köszeg város jobb módú családjai nem fogják kivenni magukat a mozgalmából. A háború aranykővébe írja be nevét, aki egy ilyen gyermek eltartására való készségét a hivatalomba levő íven aláírja.

Köszeg, 1917. július 19.

Jambrits Lajos, polgármester

4379 917

Hirdetmény

Közértesítem, hogy a m. kir. honv. min. rendelete alapján igénybevetettek és beszolgáltatandók a következő részből vagy részvövevényből készült tárgyak:

1. mindenféle foggantyúvédő-, szőnyeg- és fuggonyrud, torulkozótartó, díszítő és egyéb rud és cső, ugyanilyen fémnyagból készült tartóival, megerősítő alkatrészeivel és gyuruival együtt, továbbá mindenféle fogantyú;

2. sarok, szegély-, lábazati- és egyéb védőlemezek, fűzők és burkolatok, ideértve a futótestek burkolatát is;

3. név-, reklám- és tájékoztató- táblák (pl. emelet jelzők) függő cégérek és cégérlécek, jelvények, címerek, 3 centiméternél magasabb fémbetűk és számok, 10 grammnál súlyosabb kulcs és egyéb számlapok (pl. ajtószámlapok);

4. díszítmények és megerősítő eszközök, úgymint golyók, gombok, láncok, fűzőgyuruk, pálcák, lecek, stb.;

5. rácsok, úgymint véd-, haritó-, keret- és dísz-
racsok;

6. kályha előtétek;

7. harangok, amelyeknek külső átmérője 25 cm-nél kisebb, továbbá esengők és gongok;

8. egyszerű dohányzó és írókészletek, valamint egyszerűbb dísz tárgyak;

9. virageseréptartók;

az újdonságnak ingerével hat. S miután a liberalizmus alatt a haladást, tudást, a felvilágosodást, — ezen szó akkor nagyon divatosá lett — értették, az új áramlat feltartóztatlanul hódított, mert butának, maradinak, középkori felfogásának senki sem akart látszani, mely jelzőkkel azokat illették, kik nem hódoltak be az új áramlatnak. Megindult azután a nagy reformmunka, mirol az elfogulatlan történetíró fog majd biralatot mondani. Most már nem hallani sem a liberális, sem konzervatív, sem a reform jelzőket. Elnyelte az idő. Biztosan meggyőződtek arról, hogy az élet sem nem liberális, sem nem konzervatív és az életben hangzatos jelszavakkal csak időszakonként lehet hatást elérni. Egy kérdésben mégis mindenki konzervatív volt a nagy liberális árában: a pénzügyben.

Egyet sehogy sem tudtam megérteni. Miért kellett a reformnak áldozatul esnie attilámnak, tinódimnak, szóval a magyar ruhának? Elmélázva néztem néhányszor elhagyott attilámot, melynek félredobásával mintha a múlt időt temettük volna el.

Az új áramlatnak szele azonban a lelkeket izzásba hozta, forrongásba, különösen, midőn az az egyháznak tekintélyét kikezdte és az egyház — talán ép az új áramlatnak ellensúlyozására — kihirdette az „de infelibilitate”-rol szóló dogmát.

A mi osztályunkban — tartozom az igazságnak kijelenteni, — a dogmával csak egyesek nem értettek egyet, kik, nem tudom, külső befolyás avagy az akkori áramlat folytán, a dogmában nem hittek. Kétsz. Andras hittanár indulatosan apostrofálta N. Pis-

10. horgok, ruhaállványok, ruhafogasok, kalap-
bot- és ernyőtartók.

Kivéve butoroknak, világitótesteknek, emléktábláknak, szobroknak és síremlékeknek alkotórészeit és tartozékait. Beszolgáltatandók nikkeltől vagy 10°-nál nagyobb súlyban nikkellel lemezzel, ugyszintén alumíniumból készült mindenféle háztartási-, főző- és konyhakészlet, tálaló és asztali készlet beleértve az evőeszközöket is, továbbá a kádak és tálak, ideértve a szerelvényes árukat is villanyos főzőkészülékek kivételével. Iparuzók és kereskedők kötelesek lemtárgyaiknak azt a részét is beszolgáltatni, amelynek beszolgáltatására eddig nem köteleztettek. A beszolgáltatási kötelezettség az eddig felmentett nikkeltől tárgyakra is kiterjed. Nem kell beszolgáltatni a rézzel vékonyan bevont vagyis lemezzel vagy kézilég domborított, vésett, eizellált, quilleselírozott tárgyakat. Fennit tárgyak szabad kézből eladhatók a fémközpont részvénytársaságnak vagy megbízottjának, Lauringer Elek vaskereskedőnek vagy a fémátvételi bizottságnak egy hirdetményileg közzétendő meghatározott időpontban, mely esetben azonban már természetesen nem azonnal fizeti ki az átvett tárgyakat.

Köszeg, 1917. július 17.

Jambrits Lajos, polgármester

Faeladás.

A lékai herecség tulajdonát képező Himortó melletti vágásban vett 1606 urkóbméter tűzfának eladása f. hó 23 tól kezdődőleg történik a városi péztári hivatalban.

Hindazok kik ezen fára előjegyeztek, bár az előjegyzés négyzerezesen meghaladja az eladásra kerülő fát, mégis kapnak a rendelkezésre álló mennyiség arányában. A tűzfát a herecség hámortói depótjába fuvaroztattam, így tehát az eladás közvetlenül a depótból történik, vagyis a fa erdei árához hozzá van számítva a depótba való fuvarozás és kezelés költsége. A fa ára tehát a következő: a bukktásáfa méterje 23 k. a tolglyhasábé 21 k. fenyőhasábé 19 k. az egerhasáb és bukktöröngé 19 k. a tolgdoröngé 18 k.

Miután sikerült hámortói fuvarosokkal a depótba való szállítás iránt szerződést kötöm, a fát csak a depótból szabad és lehet elszállítani, hol a fabárc ellenében Csiza István városi erdőőr adja ki a fát. A fának hámortó depótból Köszegre való szállítását, úgy a város mint Deutsch Arthur gabonakereskedő és más lófogat tulajdonosok is vállalják méterenkint 10 k. azaz tíz koronáért, mi teljesen elfogadható ár, mert egy pár lófogattal a depótból egyszerre négy méter fa is elfuvarozható és napjában két fordulót is esnlálhat a lófogat.

Köszeg, 1917. július 20.

Jambrits Lajos, s. k. polgármester

Helyi hírek.

A új főispánok sorában van Kisgyesényi Szabó István zámbolyi országgyűlési képviselő, m. kir. udvari asztalnok is, ki tudvalevőleg városunk szülőtte és hűségese ragaszkodással viseltetik szülővárosa iránt, melyet minden evben meglátogatni szokott. Ofelsége Győr sz. k. város es Győr vármegye főispánjává nevezte ki. Közismert, hogy Győrvármegyében és a parlamentben is mind igen nagy népszerűségnek örvendett. Innét is őszinte rokonszennvel köszöntjük új méltóságában.

A győri tankerületi főigazgatója, Dr. Várossy Tivadar, ki évenként többször hivatalosan városunkban tartózkodott és annak idején gimnáziumunknak főgimnáziummá fejlesztése érdekében közreműködött, szívvelhűdéssel folytán 67 éves korában Győrről hirtelen elhunyt.

Nyári vakacion. Kines István apátplébános lehető diszkrecióban és inkognitióban három heti pihenésre Kupfalván volt, honnét e héten tért vissza és hol a lakos-

tát, a pogányt, ki a dogmának kihirdetésekor mosolygott.

Habár tehát a dogmának kihirdetése nevezetesebb incidensek nélkül történt — az iskolában, azért mégis elszornyukodve tapasztaltam én, ki konzervatív környezetben nőtem fel, hogy a felső gimnazisták közt a hitetlenség vallástalanság, szóval a hitélet iránti érzéketlenség elterjedve volt. Sok olyant észletem, ami ha a professzoroknak tudomására jut, az illetőre igen szomorú következményekkel járhatott volna. De sokkal erősebben hatott a pajtáságnak kölcsönös érzete, semhogy egyik diák a másikat feljelentette volna. A magyar telekkel, a magyar jellemmel külsőben sem f. r össze a denunciació. Meg Stokinger pedellus, a soproni főgimnáziumban, kinek tiszte lett volna a feljelentés, sem igen vállalkozott a „naderer” szerepére, legalább nem hallottam, hogy a pedellus miatt egy diáknak is baja támadt volna.

Utóbb, midőn Lubrich Ágostonnak ismereteibe vezettek és onállólóg kezdtem gondolkodni, bírálgatni, többször jutott eszembe a soproni diákeletnek ezen nevezetes epizódja. S bár az első osztálytól kezdve a nyolcadik osztályig hetenkint több órában tanították a hittant, a diákok vallásuk iránt közömbösök, hidegek maradtak, sőt egyesek, mint már említém, hitetlenek. Azon meggyőződés vert bennem gyökeret, ha az új áramlatnak szele sok diáknak lelkét érintette, mégis inkább a tankönyvek, alsőbb osztályokban a katekizmus (esodáltam, hogy professzorank azt nem vették észre) az ifjak lelkében többet

ság esillagvizsgulót (Sternguckert) fedezett fel benne, amit bizonyára jóízű leírásában lesz alkalmunk élvezni. — Dr. Bárdos Romig főgimnáziumfőigazgató, Freyberger Sándor, gyáros. hitközségi elnök, Dr. Havas Gyula orvos Balatonfüreden udalmok, utóbbi egyúttal az ottani katonai kórházban teljesít helyettesítő szolgálatot.

A román frontra vezényeltetett. Dr. Ratzenbök Károly katonareáliskolai lelkész-tanár katonai lelkészi szolgálat helyettesítésére.

Házasság. E hó 17.-én házasságra lépett lovag Polivka Adold es. és kir. 83 as százados Bereczk Annuskával, özvegy Bilisits Józsefné leányával Beesben a Rudolf laktanya kápolnájában.

A fels. leányiskolában és leánygimnáziumban annyi a jelentkező, hogy az igazgatósnak már most sok gondot okoz a nem várt nagyszámu jelentkezőnek elhelyezése. A jelentkező száma a tanév elején természetesen még szaporodni fog. Fényes cáfolata ez a kozoktatásügyi miniszterium ismert városunk elleni állásfoglalásának és mindazoknak, akik ezen tanintézet fejlesztőképességében kételkedtek. Viszont fényesen igazolt benünket, akik évek óta, mióta e tanintézet körül bizonyos ingadozás volt észlelhető, annak feltétlen fentartását és fejlesztését sürgettük annak a hirdetése mellett, hogy városunk elsősorban iskolaváros, mint ilyen országsszerte közkedvelt és ez alapon is meg van a létjogosultsága. — Sajnálnok azonban, ha az orvendetes tomeseg jelentkező száma a „Megtelt”-tábla kifüggesztésével, vagy pláne elutasításokkal, sérelemre vezethető protekcioval redukáltnak. Helyet kell biztosítani mindenkinek. Ez az iskolaév lesz döntő kihatással arra, hogy ez a szép fejlődésnek indult intézet alapja az eddiginél is erősebb alapra helyeztessék. Bővíteni, építeni most nem lehet, de a férőhely hiányán néhány évre lehet segíteni, ha jóakarattal és egy kis élelmességgel intézzük az ügyeket. Az már nem tartozik mireánk, hogy részleteit is kifejtjük, bár világosan áll előttünk a lehetőség, nagyon egyszerre megoldása, de nyomatékosan már most figyelmeztetünk erre, mert a mi ambícióinkat is az képezi, hogy az a „felülről” nem kellően támogatott tanintézet „alulról” megkapja azt a minden tekintetben elérhető támogatást, mely leánynevelőintézeteink egyik legnépesebbé, legnépszerűbbé teszi.

A diakoniszegylet f. hó 19.-én tartott választmányi ülése tárgyalta és jóváhagyta az 1916. évi számadást és az 1917. évi költségvetést. Az egylet nyomozató anyagi helyzetére való tekintetből szükségnek mutatkozott az eddigi ápolási díjaknak felemlése. A nehéz megélhetési viszonyok kényszerítő hatása alatt a választmány elhatározta, hogy az egylet pénztára javára az egyházközség kebelében külön gyűjtést rendez. Minthogy a nővérek szolgálatát más vallásu polgártársaink is igénybe vehetik s az egylet 18 évi fennállása óta tényleg ismételtlen igénybe is vették, a választmány önkéntesen felajánlott szives adománvokat hálás köszönettel tőlük is elfogad Hammer Gyula igazgató-tanító, egyleti pénztáros útján.

Megjött a júliusi cukor és még tegnap kezdtek a kiosztását. A polgármester arra figyelmeztet, hogy takarékosan bánjanak vele, mert az augusztusi kuldemény valószínűleg csak a hónap második felében fog megérkezni. A befőzésre jött cukrot már mind kiosztotta. Rájött arra, hogy két cukorjegyet a kiutalt súlymennyiségben hamisítottak. Ezeknek a havi járandóságból fogják levonni.

A korai burgonya árát a kormány maximálta. Kilója 50 fillér. Ez elég magas ár és hogy még magasabbra ne szokjon, az tisztán a közönségtől függ. Ne fizesse drágábban, hanem figyelmeztesse a hatóságot, ha valaki drágábban árulja, vagy veszi. Elég jól van megfizetve így is. Ha eleinte keveset hoznak a piacra, ne rohanják meg az eladót, ne licitaljának egymásra. Hivatalos kérelemre figyelmeztetjük a közönséget, hogy a hatóság szigorúan figyelni fog

rontott, mint használt, mert amit tanultunk, azt meg sem értettük s ami nem ragadja meg az értelmet, az unalmassá válik, az nem termékenyíti a lelket. Dr. Martin Konrad püspöknek hittana, pláne egy egy lapra terjedő hosszú körmondattal, melyeket még rossz magyarsággal fordítottak, valószagosos rémünk lett, olyannyira, hogy ellenszenvenessé vált a tankönyv is, a tartalom is.

Már mindent elfelejtettem, midőn Sipulusnak a „Budapesti Hírlap” ban a diákeletből merített egyik tárcája felelevenítette egyszerre e reminiscenciát. Nemesak élvezettel olvasom mindig Sipulusnak józsa tárcáit, de ezt azonban még néni megelőztedél olvastam, mert igazolva láttam Dr. Martin Konradnak tankönyve feletti diákkoromban érzett ellenszenvet. Ugyilátszik, a budapesti kegyesrendű főgimnáziumban ugyancsak fenti hittant tanulták, mely a budapesti diákok lelkében ugyanezen ellenszenvenyes érzelmeket fakasztotta mint nálunk Sopronban. S ha akkor nem Trautwein József (országsszerte ismert volt híres paedagogus) a budapesti főgimnáziumnak igazgatója, ki sokoldalú ismereteivel és tudásával mindig a diákoknak kedvezett, Dr. Martin püspöknek tankönyve Sipulusra is — mint írta — szomorú következményekkel járt volna.

Tapasztalom, hogy most a tanítás, a nevelés sok tekintetben megváltozott. A tankönyvekre is nagyobb figyelmet fordítanak, sőt a katekizmusból kiküszöbölték a tanulóknak érthetetlen részleteket. Többet foglalkoznak a diákkal az iskolán kívül is, ami szükséges és kívánatos. A főgimnázistának sem

és példás szigorral fogja büntetni a drágábban vásárlót. Az eladók mindig azzal védekeznek, hogy a vevők emelik az árát, ők az amugyis magasan maximált árral meg vannak elégedve. Ne irigykedjen senki, ha neki egyszer nem jut. Máskor majd 6 előzi meg amazt Tíz-husz kiló burgonya körül ne túlekedjen ötven ember. Azt csak beláthatja mindenki, hogy ötvennek nem kerül belőle, erőködése, tolakodása pedig elkapatottá teszi az eladót és tuligérésre ösztökéli a venni szándékozót. Senki se hal bele, ha aznap nem sikerül valamit megszereznie, de nagyon árt a piacnak, a közérdeknek, ha nem az esze, az egymás iránti türelmes, okos eljárás, hanem a gyomra irányítja cselekedetét.

Öccsöb lesz a hus. A vármegye alispánja újabb udvos rendeletet bocsátott ki, amely a husvágatást szabályozza s mely remélhetővé teszi, hogy már a legközelebbi napokban le fognak végre nálunk is esni az árak a megfelelő nivóra, amely úgy a gazdák mint a fogyasztók és iparosok érdekeit kielégíti. Az alispáni újabb rendelet megváltoztatja a legutóbbi ez irányban kiadott rendeletet oly értelemben, hogy a járások székhelyein és a városokban is szabad lesz ezentúl három éven aluli állatokat ledolni anélkül, hogy arra esetenként a vármegye alispánjának engedélyét kellene kikérni.

Gyümölcsaszalás. Polgármester intézkedett, hogy a városi gyümölcsaszaló jó karba hozassék és így gyümölcsaszalás a városi aszalóban akadálytalanul megkezdhető lesz. Ez irányban a közéletmezési hivatalnál nyerhető közelebbi felvilágosítás. Polgármester múlt héten értekezletet tartott a helybeli pékmesterekkel, hogy ezek is vállalják a közönség részére az aszalást. Tekintettel a jó gyümölcstermés kilátására, hisszük, hogy a közönség maga is saját háztartásában mindent elkövet a gyümölcs konzerválására, mire jó szolgálatot tesz a tűzhely és a tűzhely sütője is. A következő pékmesterek vállalkoztak eddig a gyümölcsaszalásra: Flamisch Gusztáv, Weinberger Gusztáv, Gombás Bálint, Karner Vilmos, Schrödl Mihály és Rusznyák Ferenc pékmesterek vállalták az aszalást. A körtét és almát 10 fillér, a szilvát 20 fillérért kilógramonként.

A kézi cseplés bejelentése. Minden termelő, továbbá az az arató vagy eséplési munkás, aki természetbeni j randóságért arat vagy esépl, tartozik az 1917. évi terméséből kieséplelt buza, rozs, kétszeres, arpa és zab mennyiségét a községi előjárásúgnál bejelenteni. A bejelentésre csakis az e célra kiadott bejelentési uralapok használandók, melyek díjtalanul bocsátatnak a községi előjárásúgnál a termelők rendelkezésére. A bejelentést mindig annak az előjárásúgnál kell teljesíteni, amely község területén a eséplés történt és pedig a eséplés befejeztével 24 óra alatt és abban az esetben, ha a eséplés egy hétnél tovább tart, hetenkint (minden vasárnap az előző hétről) A heti bejelentés alól csak a eséplési munkások természetbeni randóságára van feloldva. A kézi erővel (hadaróval), nyomtatással vagy kézi erővel hajtott „kézi eséplés” felirással ellátott bejelentési uralapokon kell megtenni. A termelő saját példányát tartozik megőrizni, hogy a gabonaátvevő bizottság megjelenésekor a termése mennyiségét igazolja. A bejelentő-uralap mindhárom szelvényébe be kell jegyezni a termelő nevét, a községet, ahol a eséplés történt, a kieséplelt buza, rozs, kétszeres arpa és zab mennyiségét, továbbá a eséplés vagy rostálás alkalmával visszamaradt ocsu, rostálta és egyéb hulladék mennyiségét. Az ekként kitöltött bejelentő uralapot a termelőnek alá kell írnia. A gabona mennyiségét a zsák súlyával együtt kell bejegyezni kilogrammokban. Ha a termelő a bejelentő uralapot maga nem tudja kiállítani, bementése alapján az előjárásúgnál tartozik azt díjtalanul kiállítani.

Ujból razziat tartott a rendőrség a betörő szokott oroszok közrekerítésére. Ezúttal az alsó erdőben volt a hajtóvadászat. Rendőrök, esendőrök, erdőőrök és a községfalvi telep felnőtt ifjusága vett benne részt. Ez eredménnyel is járt. Két bujdosó orosz sikerült elfogni, kiknél lopott holmit is találtak.

lehet teljes szabadságot engedni, azt is vezetni kell még, mert nem ismeri a világot. Nem elég a diákba — sokszor mondották s irták — tudást beleonteni, hanem mindazon erényekkel, melyek őt utóbb az életben jellemes becsült és hasznos férfivá teszik, felékesíteni. Ily férfiakra a nagy háboru után nagyobb számban lesz szükség, mert új világ fog kialakulni új feladatokkal, gondolatokkal, törekvésekkel.

Amint édes apám mas véleménye szerint „jobb idők”-ben élt, melybe diákkoromban bepillantottam, úgy lehetséges, hogy a mi gyermekeink, kikre tan még nehezebb sor var, azon korra, melyet a reformok idején átélünk, fogják reafogni, hogy az volt a „rég jó idő.”

A későbbi kutató elméknek lesz feladata, a világháboru kitoréseig átél időszakról igazságos ítéletet mondani. Ha az új áramlat sok jó, hasznos reformot is szült, úgy bizonyára több kérdésben az elhamarkodást, a meggondolatlanságot is fogják rászútni, aminthogy elhamarkodott volt azon hamis argumentálással, hogy akadályozza a forgalmat a belváros felé, a belvárosi régi vartoronynak lebontása, régi diésd időknek utolsó emléke, melyet apáink még megbecsültek. Nekünk, jelenkorinak, a vartoronny e történeti emlék, a nagy reformidoben, melynek semmi sem volt szent ami a multira emlékeztetett, utban állott. Most már egyhangúsággal azt mondjuk: ostobául cselekedtek.

A bekövetkezendő új világban nem lesz részem. A fiataloknak jut a hasznos, udvos munka. Teljesítők örömmel, lelkesedéssel, mert sok feladat vár

Sulyos baleset történt tegnap éjjel a vasuton. Horváth Ferenc az olasz frontról betegen hazaszabad-sárgolt horvátzsidányi katona, mert rosszul érezte magát a nagy melegben a vasuti kocsis lépcsőin ült akkor, mikor a vonat a pályánlváron befutott és megállás előtt szállván le a vonatról, oly szerencsétlenül esett el, hogy a kocsis kerekei jobb kezének három ujját szeltek le. Lauringer János dr. még az éjjel alkalmazta a kötést.

Házvétel. Förster Mátyás komáromi lakos a Chernel-utcában levő 14. számú házat 32 ezer koronáért megvette. A ház modern átalakítás alatt van.

A városi gyümölcstermés eladása ma délután 2 órakor kezdődik a Gulner malomnál.

Faeladás A hátmortói fa eladását hétfőn kezdi meg a városi pénztár. Az ide vonatkozó hirdetményeket a városi ügyek rovatában hozzuk.

Lopások. Kéry Józsefné karára elzárt lakása szekerényéből 140 koronát loptak ki. A rendőrbiztos kinyomozta, hogy házbéli lakótársnak fiatalkora fia követte el, aki a pénzt a eukrázákban költötte el. A lakásba való behatolás sem volt nehéz feladat, mert tudta, hogy a kulesot az ajtó előtti lábtisztító gyékény alá helyezik. A fiatalkora bűnos feljelentése az illetékes bíróság elé kerül. — Kalmán Györgynek ellopták az istállóból a falon függött óraját. Ezt is egy házbéli fiatalkora követte el. Mire az óra megkerült, már meg volt rongálva. Ez is a fiatalkora bírósága elé került.

Nagy orosz fogoly szokot meg a városterületéről. Különböző gazdáknál álltak szolgálatban és ugylát-szik összebeszélés folytán illantak el együtt. Elfogatásuk iránt a hatóság azonnal intézkedett.

Egy csavargó román internálta tartoztatott le a helyi rendőrség. Már hetek óta nincsen a számára kijelölt helyen. Hol munkából, hol koldulásból élt. A hatóság visszatoloncolta helyére.

Ejjeli betörés volt a községfalvi telepen, Rece-tár János házában törték be és onnét élelmi- és ruhaféléket vittek el. Az a gyamu, hogy elsőként orosz foglyok a tettesek. A nyomozás folyamatban van.

Szürkefekete korgalér köppeny veszett el hétfőn reggel a Léka-Lukács ház közti országuton. Vagy leloptak a kocsiról, vagy leesuzzott onnét. Wallner József nagyeszmétei esperesplebanos tulajdona. A nyomozás folyamatban van. A nyomravezetőnek jutalmat ad a községi rendőrhatalóság.

Talált tárgyak. A városban a királyuton egy kis zsák löhermag találatot, — a fotéren várkaron pedig egy kétkoronas papirpénz. Jogos tulajdonosait atvehetik a rendőrhatalóságnál.

A Köszeg-Szombathelyi vasut új menetrendje: Köszegről Szombathelyre indul reggel 6⁴⁵ délelőtt 10⁴⁵, délután 1⁴⁵, este 6¹⁵, este 10¹². Köszegről Sopronba: éjjel 2⁴⁵. Köszegről Sárvarról: délután 2 órakor. Szombathelyről Köszegre: reggel 5³⁰, délelőtt 9⁴⁵, délután 12⁴⁵, délután 5²⁰, este 9¹⁵. Sopronól Köszegre délután 12⁴⁵ és ideérkezik 2⁴⁵-kor. Sárvarról Köszegre reggel 4¹⁵ és ideérkezik délelőtt 8¹¹-kor.

Videki hírek.

Vármegye új főispánjává dr. Ostffy Lajos országgyűlési képviselőt, az Apponyi párt kiváló tagját nevezte ki a király, aki közel állott ahhoz, hogy Apponyi államtitkárja legyen a kultuszminiszteriumban. Az új főispán egyik legrégebb (1050) nemesi család sarja, a vármegyei közélet kiválóan szimpatikus tagja, aki mielőtt politikai pályára lépett a vármegye egyik legmunkásabb és legtehetségesebb jegyzője volt, mikor pedig Csellomóki képviselője lett a parlament életben is rátermettségénél fogva agilis szerephez jutott. Vasvármegyében kétszertelenül minden partállásra való tekintet nélkül örömmel fogadják kinevezését és épen az 6 köztisztelt és nagybecsült személyében, valamint kiváló képességében van meg

megoldásra. E feladatoknak sikeres megoldásától fog függeni egy jobb, boldogabb időszaknak beköszönte. Már megalakult e célra új miniszterium új emberekkel, ifjú óriásokkal, új jelszavakkal. Boldogítsák e jelszavak utódunkat, — én nem kérek belőle. Amint édesapám nem tudott beleilleszkedni az új liberális korszakba, én sem fogok tudni az újba, mely a radikalizmus felé vezet.

Mután a következő korszakban nem lesz részem, gondolkodtam, mi szerehet nekem hatralevő napjaimban lelki harmóniát, boldogságot? Eszembe jutott deakéletemeiek azon időszak, midőn eljártam a diáknisékre, a rétekre, az erdőbe, és természetrajzi tanulmányok mellett bogárakat gyűjtöttem. Ezen időszakban voltam legboldogabb. Visszavonulva nyugatiban ugyanazt cselekszem most, mint boldog diákkoromban. S boldog vagyok, különösen, ha teljessé valik dunántúli és községvidéki bogárgyűjtésem. Boldogságom még fokozódnék, ha diákkori legjobb barátom, Hoffer Dolfi, szinte itt szülővárosában tarthatná el hatralevő napjait, hogy újból vele együtt járhatnánk be „szép szülőföldünknek szép határát” s együtt tudnánk orvendeni azon szép idők visszaemlékezésébe, midőn mint romlatlan lelkű diákok oly vigak, pajkosak, oly boldogok voltunk és midőn az eget mindig oly derültnék láttuk. Fájdalom, Hoffer Dolfi, a rokonlelkű hű iskolatárs, magánviszonyai miatt nem ter vissza szülőföldjére, öreg napjainkat nem fogjuk együtt eltölteni, amint azt szívem ohajtja. Hiába! nmes tökéletesség e világban, legkevésbé a boldogságban. — a. i. —

az a garancia, hogy vármegyénkben a megváltozott politikai helyzetbe való átmeret minden rázkódtatás nélkül fog végbemenni, mivel egyforma bizalommal viseltetik iránta mindenki. Kinevezését a hivatalos lap mai száma közli. Installációja e hó vége felé lesz.

Ostffy Lajos főispán házassága. Ostffy Lajos, Vasvármegye új főispánja kedden köt házasságot Vidos Katával, Vidos István szentivánfai birtokos leányával. A házasságkötés után az új pár egy heti tartozkodásra a Balaton mellé megy.

Halalozás. Sulyos esapás érte Rohonc község érdemes jegyzőjét, Kiss Jenőt, ki hosszabb időn át községi lakos volt. Hosszas szenvedés után 45 éves korában elhunyt hitvese. Elhunytát Kiss Jenő jegyzőn kívül gyermekei: ifj. Kiss Jenő a 18. honvédegyalozásnak orosz fogságban levő hadapródjelöltje, Kiss Anna a gómbányai polgári leányiskola tanítónője, Kiss Ilonka és Kiss Mariska gyermekei gyászolja.

Felsőbüki Nagy Sándor az országszerte ismert vas megyei nábob, a mesés takarékoságáról hírnemes milliómos gazda, 78 éves korában patyi kastélyban hirtelen meghalt. Két nagybírókos fia és férj. Úgryn Akosné leánya az örökös. Nagy vagyonának tekintélyes részét jótékonycélra hagyta. Altitolag Köszeg városa is szerepel végrendeletében.

Szegedjegyző-választás Borostyáncon. Tarnay Gyula eddigi segédjegyzőnek Csajtára való megválasztásával a borostyánkői segédjegyzői allás üresedésbe került. Az allást Horváth Andor tb. főszolgabíró elnökléte alatt választás útján töltötték be Grájziger Ottóval, aki mos Németszentgróton mint helyettes jegyző működik.

Lekan jegyzőválasztás lesz e hó utolsó napján, minthogy az eléggé ismert törvényellenesen végrehajtott előbbi választást megsemmisítették.

Gyor nagy kölcsöne. A város közgyűlése tudvalevőleg elhatározta, hogy 6 milliót vesz föl 65 évi törlesztésre, 91-es arfolyamra és 516 annuitással. A határozatot a belügyminiszterium még nem hagyta jóvá, idközben azonban előnyösebb feltételekre nyílt alkalom, amennyiben a város a következő feltételeket kapta: 91 és fél koronas arfolyam, 50 évre 537 65 évre 511 koronas annuitas.

Köszönetnyilvánítás. A községdorozslói ifjuság által rendezett tünemulatság alkalmával a következő felülfizetéseket folytak be: Gyűjtés után 34 K. Czúgodai Mihály, Lukácskai 10 k. Bertók József 10 k. Széles Gyula 5 k. Puski Gyula 5 k. Nagy István 5 k. Kajtár István 3 k. Buzsá István 3 k. Mesterházy József, Buk 3 k. Husza Samu, Buk 3 k. Haramia Erzsike 2 k. Grastyán István 2 k. Skriba Jolán 2 k. Némethy József 2 k. Csikos Géza 2 k. Czúgodai János 2 k. Petrevits Mihály 2 k. Nagy Gyula 2 k. Snápor Gyula 2 k. Kolmá Sándor 2 k. Haramia István 2 k. Bilogh Endre Sopron 1 k. 80 f. Loibersbeck Iren, Köszeg 1 k. 80 f. Torok N. 1 k. Petrevits János 1 k. Haramia Mihály 1 k. Bogodi Lajos 1 k. Snápor István 1 k. Parajsz István 1 k. Haramia Róza 2 k. Balint Mihály 80 f. Balint Mihály 80 f. Pajor József 80 f. Petrakovits Ferenc 80 f. Jagodics Mihály 80 f. Novák Rezső 80 f. Horváth Ferenc 80 f. Karl N. f. Gazdag István 80 f. Boros János 80 f. Horváth Ede 80 f. Loibecker Gusztáv 80 f. Tiszauer Ferenc 80 f. Klan N. 80 f. Borbély János 80 f. Vinkó József 80 f. Kovacs Gezané 60 f. Siss Samu 60. Belepti díjból megmaradás 20 k. összesen 134 60 mely összeget a kiadások fedezése után a Vöröskereszt javára lett fordítva. A nemes felülfizetéseikért hálás köszönetet mond a rendezőség.

Gyilkos repülőgép. Tarsán a Sóshegyen leszállóhelye van a szombathelyi károni repülőosztagnak. Múlt vasárnap három repülő vissza-szállását nézte a furdőközönség. Mikor a harmadik gép felszállásra készült a nézők sorából eltávozott Szmeesányi István nyug. altabornagy, József főherceg volt udvarmestere. A 73 éves dallas katona nejevel, Bathany grófnővel, a gymnóti kastély felé tartott. A repülőgép tovább gurult a reten mint rendesen és elérte a tavozókat, de eszre sem véve ezek elgázolását felrepült. A közönség a szerencsétlenség színhelyére sietett s ott eafatokba talalta az agg altabornagy hulláját, a grófnét sertetlenül, de eszméletlen állapotban. A gymnóti kastélyban történt gyászszertartás után az altabornagy tetemét Budapestre szállították.

A szombathelyi villamos vasul menetdíját a részvényársaság felemelte. Szombathely városa tiltakozott ez ellen, vagy pedig részt kívánt a nyereségből. A tarsaság évi 20,000 kor.-t ajánlott fel azon feltétellel, hogy földalatti vezeték létesítésére nem kötelezik.

Lohus-mészárszék felállítását tervezik Szombathelyen. A nagy városok mintajára a lakosság jobb élelmezési ellátása végett Szombathely tanácsa hatóságai lóhúskimérés és felállítását vette terve. A hús-szék felállítását a tárgyalások és tervezések most folynak.

Heti krónika.

Installálják az új veszprémi püspököt. Rott Sándor veszprémi püspököt történt kinevezésének papai megerősítése megérkezett. Rott püspök: Budapestén az egyetemi templomban Csernoch János hereeg-primas fogja felszentelni, s ezután a beiktatás Veszprémben fog megtörténni.

Tisza, mint ezredparancsnok a fronton. Gróf Tisza István, öccse, Tisza Kalmán kíséretében, július 28.-án a frontra utazik, ahol mint ezredes a második honvédhuszárezred parancsnokságát veszi át, a nyolc tisztséget Ofelsége adom utozta a volt miniszterelnöknek.

Kürthy báró képviselő lett. Báró Kürthy Lajost, a közéleti hívatalt volt főnökét Besztercén egyhangúlag képviselővé választották munkapárti programmal.

A királyi vár átalakítása. A királyi várpalotában nagy átalakítási munkálatok folynak. A királyi pár eddigi rövid budapesti tartózkodása alatt a palotának abban a szárnyában lakott, ahol Ferenc Ferdinánd, nehai trónörökös tartózkodott. Az átalakítási munkálatok most abban a részben folynak, melyben Ferenc József lakott. Itt a palota belső termének falára új tapéták kerülnek, mindenütt villanyvilágítás lesz, telefonokat szerelnek, áttörik a falakat, a szobák nagyságát is megváltoztatják, külön lakosztályt kap a trónörökös, külön konyhával és külön lakosztályt kapnak a királyi pár többi gyermekei is. Ugy tervezik, hogy a királyi pár talán már az ősszel hosszabb tartózkodásra Budapestre érkezik és azt akarják, hogy a felségeket erre az időre már kényelmes otthon várja a budai palotában. Az új lakosztályok kilátása a pesti oldalra nyílik.

Közéleti miniszterium. Gróf Esterházy miniszterelnök megegyezett gróf Hadik Janossal a közéleti miniszterségre nézve, amelyet Hadik vállalt. Államtitkárai lesznek: Bartha Béla vezérkari alezredes, Kiszely Gyula és gróf Somsich Tivadar.

Az angol király új neve. György király össze hívta a titkos tanács ülését, mert meg akarta változtatni német származására valló nevét. A névcsere már meg is történt. A király a titkos tanács ülésén a maga és családja számára a Windsor nevet vette fel. Az angol uralkodóház ezzel megtagadta minden közeledést a szász közbürg-góthai és hannoveri esálddal, amelyből származott, és egy régi angol városról nevezte el magát.

Németországban nagy politikai válság bonyolódott le múlt héten, mely Bethmann Hollweg birodalmi kancellárnak lemondásával végződött, mivel a parlamenti pártok többsége az ő személyében látott akadályt a béke létrejöttére. Utóda dr. Michaelis közéleti miniszter lett. Németországban túlsúlyra kerültek tehát a szociálisták, akik a kárpótlás és hódítás nélküli békét követelik. A konzervatív pártok, köztük Bajor- és Szász-ország, ellenzik a túlzott reformterveket, mert ettől a porosz birodalom egységét féltik. Az új kancellár esutortokón tartott első beszédében a belpolitikai helyzetet a pártok sajnos összeférhetlenségének és gyűlöletének mondja, ami jelen időben nem hazafias, feltétlenül követi elődjének politikáját és kijelenti, hogy Németország fenntartja már nyilvánított békeajánlását, de mert visszautasították az ellenség a sor, hogy megtegye.

Szászország a választójog ellen. Szászország elutasítja a birodalmi tanács minden beavatkozását az ő alkotmányos jogaiba. Ez alkotmányos jogokhoz számítják a választójogot is Szászország teljes határozottsággal fogja képviselni álláspontját a birodalmi tanácsban.

Szatmar város erdővásárlása. Szatmar város megvette a Górnvármegyei kereskedelmi Rt.-nak az oláhgyurusi határban Szatmar város esererdőjével határos 1820 magyar hold letarolt erdejét holdanként 220 koronáért.

Górnibanya faeladása. Górnibanya városnak kitermelendő fájara az árlejtsét folyó hó 19-én tartották meg. Az ajánlatok közül az Osztrák banya- és kohóü. r. t. 35 korona 44 fillért, Greiner S. és Gyula Budapest 39 korona 50 fillért, Weisz Izidor 25 koronát ajánlottak köbeterenként. Legkedvezőbb ajánlat volt a Hungaria Bank részvénytársasága: köbeterenként 36 korona 23 fillér, ami a városnak 2.200.000 korona bevétel jelent.

Negyven villamsújtott. Zombor melletti Bezdánban kedden nagy vihar tombolt. Az ottani cukorgyár munkásai egy raktárba menekültek, ahova beesapott a villám és a munkások közül negyvenet megölt, sokat pedig megsebesített.

Új védekezőeszköz a tengerelattjárók ellen. A Reuter újságíróság a Daily News alábbi washingtoni jelentését továbbítja: Mint hír jár, dr. Whitehead mérnök befejezte a tengerelattjárók leküzdésére szolgáló találmányát. Ez a találmány egy uszó tengeri akna, melyet a szikratávíróhoz hasonló drótnélküli villamosáramforrással kormányoznak és robbantanak fel. A drótnélküli aknának a kísérleteknél nagyobb sikere volt, mint ifj. John Hays Hammond dróttalan torpedójának.

Hírek a háborúról.

A román hadsereg támadásra készül. A Magyar Távirati Iroda jelenté: A párisi Agence des Balkans jelentése szerint a román hadsereg Bruszilov tábornokkal történt megállapodás szerint támadásra készül. A román katonák hír szerint kitűnő állapotban vannak.

Az amerikai sajtó tonkrevereti a német hadsereget. Az amerikai sajtó a német politikai helyzettel foglalkozva, azt fejtegeti, hogy a háborút nem a német választói reform fogja eldönteni, hanem a német hadsereg tökéletes veresége, ezért a háborút az antantnak teljes erejével folytatnia kell.

Az orosz frontról. Német és osztrák magyar csapatok nyomásának engedve, tegnap az oroszok kiirtették Kaluszt és a Lomnie nyugati partját. A szövetséges csapatok utánuk nyomultak. Kalusztól délre helyenként erősebb harcokra került a sor. Idzianynál horvát zászlóaljok ellenállásán hat tehermentesítő orosz előretörés megfiúsult. Lendestraunnál és Novicinál tért nyertünk.

Ludendorff a buvárhajó harc végcéljáról. A legfőbb hadvezetőség és a német birodalmi gyűlés tagjai között való tanácskozás alkalmával Ludendorff altábornagy a nagyfőhadiszállás parancsnoka a többiek között a következő kijelentést tette: — A legfőbb hadvezetőséget a tengerelattjáró háború vezetése tekintetében elsősorban az vezette, hogy elsősorban az ellenséges hadigazdálkodást, különösen a muniószállítást sújtsa. A nyugati hadseregeket a tengerelattjárók hathatósan támogatták oly módon, hogy a muniószállítást megnehezítették és így hathatósan együttműködtek a mintaszerű hadsereggel. Tovább is várják a buvárhajóktól, hogy Anglia hajóterét esőkenteni fogják, így megnehezítik a muniószállítást, amelyen Amerika beavatkozása sem fog lendíteni és így a várva-várt béke melőbb elkövetkezik.

Az újabb orosz forradalom. Oroszország halad a teljes szétomlás útján. A nagynehezen helyreállított rend újra felbomlott s ismét az anarchia lett urrá. A Kerenszky-féle szociálisták ellen feltámadtak a Lenin-féle radikálisabb szociálisták s most újra gépfegyver és kozáknagycsapatok dolgozik Szentpéterváron utcáin. A szocialista kormány teljesen a magáéva tette a cári uralom veres eszközeit, igazolva ezzel, hogy amit addig hirdettek a most kormányon levő szociáldemokrata vezeték, csak frázis volt, csak agitációs eszköz a hatalom megszerzéséért. Jo lesz az orosz okulnunk. Szentpétervárott szakadatlanul követik egymást az összeapások a forradalmárok és a kozákok közt. A forradalmárok száma folyton növekszik, mert Kronstadtól tutókok, hajókon jöttek esapítók. A forradalmárok zászlón ily leírások voltak: Vesszen a kormány! Eljen a kommun! Az összes gyárakban szünetel a munka. A vezérkar irodájában es a teli palota előtti téren kormányesapatok táboroznak es agyuk vannak felállítva. A szentpétervári zavargás antantellenes jellege miatt Londonban nagyon aggodnak. Rendkívüli orosz minisztertanács foglalkozott az indítvánnyal, hogy a kormány székhelyét Moszkvába helyezze át. Orenburgi ezredék Szentpétervár ellen vonultak. A kaszárnyákban napirenden vannak a zendulések.

Az orosz frontról. Kalusztól délre az oroszok nagy erők harcbevetésével megkísérelték, hogy a tőlük elfoglalt magaslatokat visszafoglalják. Erőködésiek súlyos veszteségeket mellett megfiúsultak. Rohamesapatok eredményes vállalkozásai az agyutüz élenkülésére vezettek, amely különösen esutortokon egyes szakaszokon jelentékeny hevessegre fokozódott. Az osztrák magyar es német rohamesapatok Wolhyniában is eredményesen működnek.

Odessa a lazango katonák hatalmában. A Ruszkoje Szlovo szerint Odessa napok óta forrongó ezredék hatalmában van. A városban átvonuló esapatokat megakadályozzák a továbbutazásban. A munkastanács helyi bizottsága egészen tehetetlen a lazangókkal szemben, akik felszólították a város lakosságát, hogy rendezzenek nagy tüntetéseket a béke mellett es szoltsák fel távozásra az ideiglenes kormányt, amely Anglia zsoldjában áll. A pályaudvarokon gépfegyvereket helyeznek el, hogy az átutazó katonaságot megatolják a továbbutazásban.

Az orosz front attörése. Kelet Galiciában ellentámadásba mentünk at az orosz hadsereg offenzívára való kihívása folytán, amelyet kormánya parancsára es béketörévése ellenére megindított. Német hadtestek az oroszok állásait Zlovovtól keletre széles arevonalon átérték.

Eladó ház.

Dr. Szovják Hugó ügyvéd kézből eladja az apáccal szemben, Várkör és Gyöngyös-utca (1. sz.) sarkán levő házat. A ház Kőszeg főterén fekszik, teljesen száraz, alapincézett, üzlethelyekre kiválóan alkalmas, 1800 korona lakbért hoz és néhány ezer koronával emeletesre építhető.

**„FOTÓ”
FÉNYKÉPÉSZETI
SZAKÜZLET BUDAPEST
RÁKÓCZI-UT 80.
NAGYBAN - KICSINYBEN.**

Kérjen időszaki értesítőt!
Amatőr munkát szakszerűen végezi!

Nyomatott Rónai Frigyes nyomdájában Kőszegen.

Eladó

a szombathelyi Pohl-féle gépgyárból való, csak 2 szüreten használt, kitűnőnek bizonyult: Herkules-borsajtó a hozzátartozókkal es több nagy hordó szabad kézből.

Bővebbet a kiadóhivatal.

Eladó ház.

A Jenő főherceg-utcában egy nagyobb jó karban levő földszintes ház eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál e lap kiadóhivatala.

Jótállás a biztos eredményért.

Förvényesen védve

Reitter Oszkár

nagybecskerekeli ny. főkapitány es fajbaromfi-tenyésztőnek nagyszerű találmánya

„PATKÁNIN”

patkányirtó-szer, (nem mérég) mely emberre es háziállatokra nem ártalmas es felülmul Egy doboz ára 5 K. minden más irtószerrel. Egy doboz ára 5 K. mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden dobozban használati utasítás van mellékelve. Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány adag használandó, kérsre ingyen küld a PATKÁNIN gyár egyedüli elárúsítója, a Torontói Agrárbank Részvénytársaság Nagybecskereken.

CSÚZ, KÖSZVÉNYBEN

anyagcsere zavarokban szenvedők évszázadok óta bevált ráldumos gyógyító fürdője

LIPIK 64° C
(Szlavonia)

Háboruban is télen-nyáron üzemben

Fürdővel egyesített gyógy-penziónk. Prospektust küld a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

Radioaktív, alkalikus sós, jódos hőforrások. ISZAPKEZELÉS.

Figyelem!

Veszek új es viselt cipőket, csizmákat, férfiruhákat a legmagasabb árért. Levelezőlap elegendő értesítésre es azonnal jövök. Pavetits János, Kossuth Lajos-utca 16 sz.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság Kőszegi fiókjá.

Kőszeg, Király-ut 6. szám.
Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket jelenleg nettó 3 1/2%-os kamattal, továbbá betéti könyvekre es folyó számlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik betét kifizetésekor felmondás nélkül eszközöl.

Leszámítol: 2-3 alacsony üzleti es magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben

Folyósít: rendes es törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra es városi házakra, magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).

Ertékpapirokat: napi arányban vesz es elad borsdei megbízásokat elfogad

Szelvényeket: költségmentesen bevált, szelvényeket a szelvényutalvány (talon) alapján díjmentesen veszerez

Átutalásokat, lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen díjmentesen.

Ertékpapirokra: állami es magán papirokrok előleget ad

Sorsolás alá eső értékpapirokat arfolyanvesszeség ellen biztosít

Ertékpapirokat es értékeket üzvére es kezelesre átvesz

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári es banküzleti megbízást a legelőnyösebben bír lebonyolítani. Mint az Első Magyar Általános biztosító társaság ügynősege mindenféle biztosítást elfogad es felvilágosítással készs ggel szolgál.

Központ: Szombathelyi (regi) Takarékpénztár

Szombathely. Alakult: 1867-ben.

Alaptőke 1.600.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor. Takarékbetétek 15 millió koronán felül. Saját tőkéi 2.250.000 korona.